

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af katastrofeværn og offentligt redningsvæsen [af Kurt Brauer m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. VI) findes i tillæg A. sp. 2153, fremsættelsen i tidenden sp. 1104).

Sagen sattes til forhandling.

Indenrigsministeren (Poul Sørensen): Det forslag til folketingsbeslutning, som nu er fremsat fra SFs side, svarer stort set til det forslag, som blev fremsat i 1966, og som ikke blev færdigbehandlet her i tinget. Den daværende indenrigsminister var dengang temmelig afvisende over for forslaget, og jeg må sige, at heller ikke hos mig vækker forslaget nogen sympati.

Først og fremmest er jeg helt uenig i det, der er et af hovedformålene med forslaget, nemlig at få afskaffet vort civilforsvar. Dette formål kan jeg selvsagt ikke gå ind for. Jeg mener, at alle, der ved, hvilket behov for rednings- og hjælpeaktioner en krig fører med sig, må have svært ved at acceptere dette forslag. Investeringen i civilforsvaret, der jo under en krig skal varetage rent humanitære hjælpeopgaver, må betragtes som en del af den forsikringspræmie, som samfundet må betale for at være bedst rustet til at hjælpe befolkningen mod følger af en krigs ulykker.

Når det endvidere i bemærkningerne til forslaget siges, at et andet hovedformål med forslaget er en samling og effektivisering af de forskellige instanser, der yder assistance ved ulykker, vil jeg gerne hertil sige, at vi naturligvis i regeringen er enige i, at man til stadighed må være opmærksom på, at der er den fornødne kontakt og det fornødne samspil mellem de myndigheder og institutioner, der yder assistance ved ulykker og katastrofer. Selv om der altid kan være et og andet at rette, mener jeg, at de forskellige myndigheder og institutioner, der har med redningsvæsenet at gøre, yder et fortrinligt arbejde og har et samarbejde, som ikke giver rimelig anledning til kritik.

Den kritik, der i bemærkningerne til forslaget er fremsat af, at en del af disse opgaver løses af militæret, forekommer mig

særlig malplaceret. For det første er den danske sø- og fyrredningstjeneste, der hører under forsvaret, berømmet både her i landet og i udlandet for sit fremragende og effektive redningsarbejde. For det andet ville det samfundsmæssigt være spild af penge at investere store summer i en civil redningstjeneste, når forsvaret har og skal have en redningstjeneste med henblik på en krigssituation. Når man har en sådan organisation, er det kun naturligt og rimeligt, at den også udnyttes i civilt øjemed.

Også forslagsstillernes kritik af det kommunale brandvæsen forekommer mig lidt besynderlig i en tid, hvor alle dog ellers synes at være enige om, at varetagelsen af fælles opgaver i stadig større omfang bør lægges ud til kommunerne. Kritikken af de private redningskorps, hvis effektive og serviceprægede virksomhed jo er almindeligt anerkendt, finder jeg også beklagelig.

Jeg kan i øvrigt til slut oplyse, at vi i ministeriet i øjeblikket behandler et forslag fra civilforsvarsstyrelsen om etablering af et såkaldt fredsmæssigt katastrofeberedskab. Dette forslag, som vi endnu ikke er færdig med at behandle, indebærer dels en øget anvendelse af civilforsvaret under katastrofer i fredstid, dels en udbygning af samarbejdet mellem civilforsvaret og andre institutioner, der yder bistand under katastrofer.

Alt i alt er min sympati for de tanker, der ligger bag fremsættelsen af forslaget, som sagt meget behersket. Det kan ikke forventes, at regeringen vil kunne medvirke til forslagens gennemførelse.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Tillad mig at indlede med at takke ministeren for den forholdsvise velvilje, der trods alt kom til udtryk derved, at han ikke totalt afviste overhovedet at beskæftige sig med dette forslag. Efter den behandling, tanken om et katastrofeværn fik, da forslaget herom sidst var fremsat i det høje ting, har der været al mulig grund for mig til at indstille mig på størst mulig nøjsomhed med hensyn til at vente mig tilslutning, og jeg er også forberedt på, at tanken vil møde en del skepsis blandt partiernes ordførere. Men det må vel være muligt i debatten denne gang at komme lidt videre end sidst.

Sidst havde debatten her i salen en kede-

[Kurt Brauer.]

lig tendens til at spore af og komme til at dreje sig om forhold, som ikke kan siges at være indeholdt i det foreliggende forslag. En god del af partiordførernes taletid sidst medgik til en vældig interessant diskussion om forskellige emner som f. eks. de private redningskorps' duelighed og det formålstjenlige ved opretholdelse og nybygning af beskyttelsesbunkers, ja, en enkelt ordfører gik såmænd så vidt, at han fastslog, at gennemførelsen af forslaget ville betyde intet mindre, end at man banede vejen for kommunistiske ideer. Alt sammen meget interessant og til dels grimagtigt, men det havde jo ikke meget med forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af katastrofeværn og offentligt redningsvæsen at gøre.

Jeg håber, vi i dag er kommet så vidt, at tanken om en centralisering af disse offentlige opgaver ikke i sig selv får de forskellige partier til at stejle, og jeg forstår på ministeren, at man mellem de to gange, dette forslag har været fremsat, i ministeriet har tænkt over en rationalisering af disse forhold, og det kan selvfølgelig kun glæde en forslagsstiller af et sådant forslag.

I disse tider, hvor formandscitater er på mode, må det måske være mig tilladt at bringe et citat af formand Morten, alias hr. Morten Lange. Citatet er at finde i folketingets forhandlinger for den 22. april 1966, sp. 5016. Der står:

„Når vi ringer 0-0-0 på telefonen, er det en enhedsoperation, men ikke desto mindre skal den udløse en række højst forskelligartede operationer. Det er min opfattelse, at ordningen i højeste grad kunne trænge til en centralisering og koordinering.“

Det forekommer mig, at dette lille citat ligesom sætter tingene lidt på plads. Der er ikke tale om, at vi bebuder revolutionen; der er tale om, at vi i al stiltfærdighed går fra en mindre fiks løsning af en opgave, som alle må erkende er det offentliges, over til en mere fiks løsning. Denne opgave bliver i dag ikke løst af det offentlige. Det er utilfredsstillende, at civilforsvaret nogle steder et par gange om året er nødt til øvelsesmæssigt at foranstalte sine brandslanger rullet ud og brugt, alene fordi de ellers ville ligge og forrådes. Det er utilfredsstillende, at så meget dyrt og godt materiel i alt for høj grad hen-

står ubenyttet. Ingen kan være tjent med de nuværende tilstande, i hvert fald ikke skatteborgerne og heller ikke de ulykkesramte, som kunne have fået en bedre skæbne, dersom alt disponibelt materiel omgående var blevet sat ind i den pågældende ulykkes-situation.

Der er sket en del, siden forslaget sidst var til behandling, og det vil måske være rimeligt at knytte et par kommentarer til denne udvikling. Der er f. eks. sket det, at et par civilforsvarsværnepligtige talsmænd har lavet nogle rapporter, der på rystende vis bekræfter SFs frygt for, at der er et eller andet helt skævt i det nuværende CFs forhold. Den sidste og mest uigendrivelige af rapporterne er udkommet i maj 1967. På grusom vis bekræfter den, at uddannelsen er dårligt tilrettelagt, at der er en spildtid, som ingen privat arbejdsgiver ville tillade for sine lærlinge, at de meniges retssikkerhed er katastrofalt dårlig, at den gældende talsmandsordning ikke virker tilfredsstillende, og at demokratiets kår er mere end kummerlige. Alt sammen ting, der i sig selv berettiger et grundigt udvalgsarbejde med ændring af disse forhold for øje, men også ting, der, når man ser dem som en helhed, gør en ændret målsætning for redningstjenesten i Danmark relevant. Jeg mener, at en målsætning, der klart sigter på løsning af fredstidsopgaver og først som noget sekundært på løsning af krigstidsopgaver, formodentlig langt lettere vil kunne appellere til mandskabets sunde sans og samarbejdsvillighed.

Der er for nylig kommet et andet forhold til offentlighedens kendskab. Den udmærkede forening Militærnægterforeningen har ved at sammenligne to afgørelser, som indenrigsministeriet har truffet, afsløret, at indenrigsministeriet ganske langt fra er konsekvent ved bedømmelsen af forholdet mellem militærnægtere og civilforsvar. En værnepligtig har ført sin sag helt til landsretten bare for at få stadfæstet, at han var pligtig at forrette tjeneste ved civilforsvaret, selv om han fandt, at det stred mod hans samvittighed. En anden værnepligtig lykkedes det først at søge militærnægterlejr, derefter, som det er reglen for våbenvægrere, at komme til civilforsvarstjenesten for til slut at komme i militærnægterlejr igen. Hele turen frem og tilbage blev godkendt af indenrigsministeriet på trods af, at ansøg-

[Kurt Brauer.]

ningen i sidste omgang om at komme tilbage til militærnægterlejr var klart politisk begrundet.

Denne vilkårlighed er i og for sig grell nok til, at den bør nævnes her, men det første og det, der egentlig har med den foreliggende sag at gøre, er, at SFs tidligere påstand om, at civilforsvaret er en halv-militær organisation, synes at være blevet bekræftet under den før omtalte retssag. Et vidne har under retssagen forklaret, at de civilforsvarpligtigtige i Næstved ved en lejlighed var blevet beordret til at lægge vandledninger til en militær bivua. Endvidere har den anklagede unge mands forsvarer i retten uimodsagt læst højt af, hvad der blev betegnet som bestemmelser for samarbejdet mellem civilforsvaret og forsvaret. I bestemmelserne står der bl. a., at civilforsvaret er oprettet i overensstemmelse med NATO og i krigstilfælde vil få til opgave at beskytte militære etablissementer samt sprænge disse i luften, hvis der opstår fare for, at de skal falde i fjendens hænder. Hvis det virkelig er rigtigt, at der eksisterer sådanne bestemmelser, så har al tale om, at civilforsvaret er et udelukkende humanitært korps, været mundsvejr, og så har altså den af SF fremførte motivering, at CF af en eventuel angriber ville blive betragtet som noget, han måtte nedkæmpe, været korrekt, og så må dette være en yderligere tilskyndelse til at lade SFs forslag om et katastrofeværn nyde fremme. Hvis vi har et forsvar, fordi nogen regner med den mulighed, at vi skulle blive angrebet af en fremmed magt, så må vi også hurtigst muligt skaffe os en redningstjeneste, der ikke ifølge de gældende konventioner kan angribes direkte. Tilhængere af Danmarks forsvarsbudget burde altså egentlig også være varme tilhængere af SFs forslag.

Noget andet er for resten, at her må der jo være noget, som ministren med det samme kan love militærnægterne, nu da sagen alligevel er bragt frem i den offentlige debat. Kan ministren ikke love de kommende militærnægtere, at hvis de ikke vil forrette civilforsvarstjeneste, kommer de heller ikke til det? Det kan da vist ingen have noget imod at ministren lige ordner sådan med venstre hånd; der kræves formodentlig ikke andet end et cirkulære til udskrivnings-

myndighederne, som påbyder disse myndigheder at lade militærnægterne slippe for CF-tjeneste.

Nå, i angst og bæven for, at jeg med disse ord har været årsag til, at debatten sporer af igen, skal jeg ile med at vende tilbage til emnet, og om emnet har jeg i grunden ikke stort mere at sige. De argumenter, der kan komme på tale i denne sag, er vist stort set fremført, da forslaget sidst var til behandling, og der er ingen grund til at forlænge debatten ved gentagelser.

Jeg håber meget, at sagen kommer i udvalg, og i så fald appellerer jeg til partierne om at mobilisere al tænkelig velvilje; det forekommer mig, at sagen fortjener det.

Victor Gram: Jeg er enig med hr. Kurt Brauer i, at det, der kan siges om denne sag, stort set for længst er sagt. Der er derfor heller ikke nogen særlig anledning til at forlænge denne diskussion, og det skal jeg for mit vedkommende heller ikke gøre, bortset fra at sige, at i dag så lidt som tidligere vil vi finde det forslag, der foreligger her, realistisk i sin form. Det er muligt, at det på forskellige områder kan være hensigtsmæssigt at foretage overvejelser og drøftelser, og jeg finder, at noget sådant mest hensigtsmæssigt vil kunne finde sted i et udvalg, hvis et sådant ønskes.

Adam Møller: Da mit partis ordfører, hr. Knud Østergaard, er fraværende i dag, skal jeg knytte et par bemærkninger om det konservative folkepartis syn på det fremsatte forslag til det.

Jeg tror, det var klogt, hvad ordføreren for forslagsstillerne, hr. Kurt Brauer, sagde om den størst mulig nøjsomhed i sine forventninger til, hvad der kunne ske med dette forslag. Det har jo været fremsat tidligere, det strandede i et udvalg, og det fremgår af de bemærkninger, der allerede i 1966 fra alle betydende sider her i tinget blev fremsat om forslaget, at man ikke syntes, at det var et forslag, der fortjente andet end at strande i et udvalg.

Det er bemærkelsesværdigt, at det sidste punkt i forslaget vel nok er det væsentlige, nemlig at civilforsvaret skal bortfalde, skal afskaffes. Det er vel også det, der gør, at et så betydeligt flertal i tinget næppe vil gå ind for forslaget. Der er jo intet moderne

[Adam Møller.]

samfund, der ønsker at bevare sin selvstændighed og ønsker at sikre sine borgere, som kan undgå at overveje, hvorledes man vil sikre disse borgere mod den katastrofe, der kan ske, hvis en krig mere eller mindre kommer til at berøre et land. Det er derfor nødvendigt at have et civilforsvar, der kan tage sig af disse situationer; det er ikke noget, der kan klares med en eller anden form for redningskorps. Det er nødvendigt at have tænkt over disse ting, at have sit civile beredskab i orden.

Det er da også klart, at når man har et korps som civilforsvarskorpset, velorganiseret og godt arbejdende, ja, så bruger man naturligvis det materiel og det uddannede personel, man har i dette korps, til at hjælpe også under fredelige forhold og til at løse de opgaver, der kan forefalde, på samme måde som det er tilfældet med de militære værn og de muligheder for hjælp, som det militære værn med sit redningsmateriel kan yde i en ganske civil katastrofesituation, enten det er til søs, eller det er til lands. Alle disse muligheder bliver jo udnyttet, og der er efter alt for mig foreliggende et særdeles effektivt og et særdeles godt samarbejde mellem de forskellige organisationer såvel af civil som af militær art, der kan tage sig af disse redningsaktioner.

Ordføreren for forslagsstillerne brugte en betydelig del af sit indlæg her til at rette nogle mindre velunderbyggede angreb på uddannelsesmetoder inden for civilforsvaret, men da forslaget her tilsigter at oprette et andet statsligt organ, der skulle tage sig af opgaver af lignende art, er det vel for optimistisk at tro, hvis man nu mangler tillid til, at staten kan løse disse uddannelsesopgaver på betryggende vis, at det katastrofeværn, som forslagsstillerne vil have til at træde i stedet for civilforsvaret, skulle få bedre uddannelsesmetoder, eftersom det vel vil være naturligt at ansætte også en række af dem, der i forvejen er ansat i civilforsvaret, i det kommende katastrofeværn, hvis dette forslag blev gennemført.

Jeg tror altså ikke, at forslaget kan siges at være realistisk. Det er vel også mere begrundet i visse propagandamæssige hensyn, som forslagsstillernes parti mener skal varetages, og vel også i og for sig en anled-

ning til at få mulighed til at fremføre noget af den kritik, som man en gang imellem gerne vil lufte, og kunne gøre det fra folketingets talerstol. Jeg tror ikke, at der er grund til at tage mere højtideligt på forslaget i denne omgang, end der blev taget på det i forrige omgang. Jeg vil naturligvis ikke modsætte mig et udvalgsarbejde. Det er da klart, at kan der komme gode ideer i dette udvalgsarbejde, kan man tage dem med, men jeg har i øvrigt indtryk af, at alt, hvad der kan gøres for at fremme samarbejdet, for at løse de problemer, der opstår i katastrofesituationer, bliver gjort, og at man fra alle parter inden for dette samarbejde er opmærksom på, hvor reformer kan være tiltrængt, og løser problemerne, og jeg tror også, man vil kunne gøre det uden hjælp fra forslagsstillernes parti.

A. Chr. Andersen: Vi havde her i tinget for to år siden første behandling af et lignende forslag. Siden da har der i øvrigt været valg to gange, og man kan godt undre sig lidt over, at forslaget ikke blev genfremsat, dengang vi havde et socialistisk flertal her.

Forslagets hovedsigte er stadig, at civilforsvaret skal nedlægges, selv om dette sigte camoufleres lidt bedre denne gang. I bemærkningerne til forslaget, der blev fremsat i folketingsåret 1965-66, anførtes det, at første hovedformål netop var at afskaffe det på langvarig værnepligt baserede civilforsvar. Nu er dette gjort til andet hovedformål, og det første hovedformål angives at være en samling og effektivisering af de forskellige instanser, der yder assistance ved ulykker. Et sådant formål kan synes meget hensigtsmæssigt, hvis der kan opnås en større effektivitet derved. Men man begrundet forslaget med en kritik af det bestående, og så er det jo et spørgsmål, om denne kritik kan stå for en nærmere vurdering.

Jeg vil gerne sige lidt om det, man nu kalder første hovedformål, og det, man her kritiserer. Man siger, at den nuværende opdeling i private og kommunale brandkorps, kommunal og privat ulykkesassistance og statslig og privat redningsassistance ikke garanterer den hurtigste og mest effektive hjælp og materieludnyttelse. Men man får

[A. Chr. Andersen.]

da nu heller ingen garanti for, at et offentligt redningsvæsen som det foreslåede giver mere effektivitet.

Brandvæsenet her i landet er en kommunal opgave, og det er rigtigt, at brandslukning udføres af såvel kommunale som private brandslukningskorps. Det almindelige er jo, at slukningen udføres enten af såkaldt købstadbrandvæsen eller af Det Danske Redningskorps Falck-Zonen. I Sønderjylland udføres slukningen i de fleste kommuner af frivillige brandværn. Brandvæsenet kontrolleres af justitsministeriet bl. a. med bistand af distriktsbrandinspektører; det bliver påset, at alt holdes i orden efter gældende lov, og justitsministeriet er af den opfattelse, at der ingen grund er til at ændre det forhold, at det er kommunerne, der har brandvæsenet ordnet under sig. Personlig går jeg ind for, at man stadig væk skal beholde det hos kommunerne; det må absolut være det rigtige.

Da hr. Kurt Brauer i fremsættelsestalen henviser til den fremsættelse, der blev foretaget af forslaget i 1966, må forslagsstillerne stadig være af den opfattelse, som hr. Morten Lange dengang gav udtryk for, at brandslukning stedvis er baseret på meget gammeldags materiel. En sådan påstand må tilbagevises. Det er min opfattelse, at alle brandvæsener i dag har et godt og effektivt materiel, der på forsvarlig måde dækker behovet. Der vil således næppe kunne opnås større sikkerhed med hensyn til brandslukning end ved en stadig udbygning af de nuværende brandvæsener.

Selv om vi har både kommunal og privat ulykkesassistance, tror jeg ikke, at man med nogen ret kan påstå, at denne ikke virker godt. Jeg tvivler på, at man kan opnå noget ved en ændring. Når man ligesom insinuerer, at de private redningskorps' hjælp ikke er helt effektiv, fordi de arbejder for betaling, hvad enten det nu er i konkurrence eller under et monopol, må jeg sige, at jeg tror, at de, der har været ude for at måtte modtage hjælp fra redningskorpsene, er af en anden opfattelse. Hjælpen, der ydes, er absolut så effektiv, hurtig og betryggende, som den kan blive. Jeg tror ikke, man opnår noget ved at bygge det op på en anden måde.

At vi i dag har både en statslig og en pri-

vat redningstjeneste garanterer netop, at der ydes den hjælp, der i den givne situation er behov for. Katastrofer kan jo være af forskellig art og omfang. Når der som nu er mulighed for at supplere lokale redningskorps med enten civilforsvarets eller det militære forsvars assistance, alt efter katastrofens karakter og udstrækning, er der sikret befolkningen den bedste beskyttelse og hjælp, der i det påkommende tilfælde måtte være behov for, en mulighed, der også er gjort brug af i mange tilfælde. Det er muligt, det kan udbygges mere, det skal jeg ikke kunne sige, men det er i hvert fald brugt i adskillige tilfælde også i de senere år.

Vedrørende SF's primære ønske om at få civilforsvaret nedlagt vil jeg gerne henvise til det, jeg sagde ved første behandling af det tilsvarende forslag her den 22. april 1966, og her kun bemærke, at påstanden om, at civilforsvaret under en krig skulle være uden betydning, og at der skulle være grund til at påregne, at civilforsvaret vil blive betragtet som et militært hjælpekorps og blive neutraliseret, må afvises. For selv om civilforsvaret indgår som led i totalforsvaret, opfylder det dog betingelserne i den fjerde Genèvekonvention art. 3, stk. 2, for beskyttelse mod indgreb af fremmed besættelsesmagt. Såvel ved angreb med kernevåben som ved radioaktivt nedfald vil civilforsvaret kunne udrette meget, ligesom der ved en eventuel evakuering er tildelt og indøvet store opgaver for civilforsvaret.

Med hensyn til det overordentlige antal af unge, 5.000, der efter forslaget skal uddannes, svarer det nogenlunde til det antal, der i dag uddannes i civilforsvaret enten ved en længere eller ved den helt korte uddannelse på en måned. Det mest interessante ved dette forslag her fra SF'er, at man foreslår, at kvinder skal have værnepligt. Det kan ikke nægtes, at der er opgaver inden for civilforsvaret, der bedst løses af kvinder, det gælder inden for signal- og socialtjenestegrenene for slet ikke at tale om sygehusberedskabet, men det er dog hidtil klaret på frivillig basis, og mon ikke vi skal fortsætte hermed?

Som sagt for to år siden, forslaget forekommer mig temmelig uovervejende, og de fremsatte bemærkninger synes at tyde på noget ukendskab til de faktiske forhold. Der vil selvfølgelig altid være et og andet,

[A. Chr. Andersen.]

der skal rettes i gældende love, det vil der også være vedrørende de her omhandlede forhold, og det kan derfor måske være nyttigt at fortsætte det afbrudte udvalgsarbejde for igennem dette at fordybe os i problemerne. Det er muligt, at der er et og andet, der skal rettes, og det vil mit parti se fordomsfrit på. Men til en lovgivning på det foreslåede grundlag ønsker mit parti ikke at medvirke.

Amtøft: Det fremsatte forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af katastrofeværn og offentligt redningsvæsen er i det væsentlige en genfremsættelse af et tidligere forslag fremsat af SF. Da forslaget i sin tid var til behandling — det var i april 1966 — redegjorde mit partis daværende ordfører, hr. A. C. Normann, for det radikale venstres stilling. Jeg vil derfor nu nøjes med ganske få betragtninger.

Ifølge forslaget skal civilforsvaret nedlægges. Det radikale venstre opfatter i det store og hele civilforsvaret som en nyttig institution. Måske kunne man ønske sig navneforandring fra civilforsvar til civilbeskyttelse for derved at fastslå, at det ikke har noget at gøre med det militære forsvar. Civilforsvaret vil have mulighed for at øve en positiv indsats selv under en total krig med kernevåben, naturligvis ikke på selve sprængningsstedet, men i randzonerne. Civilforsvaret yder også ofte en stor indsats ved katastrofeligende situationer i fredstid.

Hvis forslaget vedtages, vil de eksisterende statslige, kommunale og private redningskorps blive slået i stykker. Da disse redningskorps fungerer tilfredsstillende, kan jeg ikke se andet formål med forslaget end et ønske om at socialisere.

Som det vil fremgå af mine bemærkninger, er det radikale venstre skeptisk over for forslaget, men vi er naturligvis villige til at se på sagen i et udvalg.

Kjær Rasmussen: Som flere andre ordførere allerede har sagt, vil jeg da også sige, at forslaget regner med den mulighed, at CF-korpset uden videre kan afskaffes. Jeg ved ikke, om forslagsstillerne er bedre orienteret, men vi er da af den opfattelse, at der vil blive en forfærdelig masse vrøvl med NATO, dersom Danmark afskaffer sit

civilforsvarskorps. CF betragtes jo som en del af totalforsvaret, og i givet fald skal CF samarbejde med militæret — ja, det gør man jo sådan set allerede. Jeg erindrer sagen imod de to CF-værnepligtige, som blev dømt, fordi de nægtede at udføre arbejde for militæret i en militær bivouak. Men man kan jo også tage CF-loven, der står det også. Jeg citerer civilforsvarsloven § 4, stk. 3:

„Indenrigsministeren fastsætter efter forhandling med forsvarsministeren retningslinjer for civilforsvarets samarbejde med de militære værn.“

Der kan man altså også se det.

Allerede nu ser jeg derfor forslagets skæbne for mig. Det vil simpelt hen blive sendt i et udvalg, og dér vil det blive glemt, indtil SF fremsætter det for tredje gang til efteråret. Men jeg kunne godt tænke mig en helt anden ting, nemlig at høre ministerens bemærkninger om, hvorvidt CF overhovedet kan afskaffes. Er det ikke sådan, at vi ifølge vore NATO-forpligtelser også har pligt til at have et civilforsvar, og at det alene af den grund vil være helt umuligt for NATO-partierne at gå ind for det her foreliggende forslag?

Med hensyn til selve forslaget må vi sige, at vi deler forslagsstillernes modvilje mod CF-korpset. De vil have det væk, og det vil vi også. Vi har sympati for tanken om centralisering af redningsvæsenet som sådant i et statsligt foretagende. Der er grund til at stille et spørgsmål vedrørende kvinderne, som jo også skal udskrives. Det står ikke direkte i forslaget, men det står jo da i bemærkningerne. Må jeg ikke spørge forslagsstillerne: efter hvilke kriterier skal denne udvælgelse af kvinder foregå? Hvilke kvaliteter skal der lægges vægt på? Skal det være fysiske eller psykiske? Kunne vi ikke få lidt at vide om det? Under alle omstændigheder kommer man jo her ud for et udvælgelsesproblem, idet der ikke findes kvindeligt militær værnepligt, hvortil de resterende udskrives. Måske det tror jeg nu ikke, men det kunne jo se ud, som om man ville åbne en mulighed her i den retning, og så er vi da i hvert fald ikke med længere.

På visse punkter synes vi nok, forslaget virker noget inkonsekvent, men vi vil da gerne mobilisere den sympati for forslaget, som der nu kan blive.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Som jeg spæede i mit første indlæg her fra talerstolen, var det stort set ikke megen velvilje, der kunne mobiliseres fra partiernes side, men jeg forstår dog, at sagen formodentlig havner i et udvalg, og arbejdet dér skal jeg da glæde mig meget til.

Hr. Adam Møller siger, at ifølge forslaget punkt 6, skal CF nedlægges, og det vil man ikke være med til, og det er der flere andre ordførere, der heller ikke vil være med til. Ja, men man må da lige læse hele forslaget. Hvis man læser hele forslaget, vil man forstå, at de aktiviteter, som udøves af CF, og som befolkningen i dag nyder godt af, er overtaget af staten på det tidspunkt, da CF skal nedlægges ifølge det sidste punkt, nemlig punkt 6. Da er katastrofeværnet trådt i kraft og har overtaget de funktioner, som befolkningen så kan glædes ved og nyde gavn af.

Spørgsmålet om de militære rednings-tjenester er rejst. Det er da min opfattelse, at de i øjeblikket hovedsagelig arbejder for civilbefolkningen; der er ikke mange militære redningsopgaver at løse, som ikke måtte kunne løses også af et civil redningskorps, som kunne stilles til rådighed for militæret. Når hovedopgaverne for den militære redningstjeneste i dag er civile, så lad dog også løsningen af disse opgaver og denne redningstjeneste blive civilt styret. Den tidligere indenrigsminister havde dog i hvert fald en vis forståelse for forslaget på dette felt, skønt han var lidt bange for de økonomiske konsekvenser, som imidlertid ikke er umiddelbare for mig.

Der er også talt om den kritik af uddannelsen i civilforsvaret, som er indeholdt i forslaget, og det blev kaldt en lidet underbygget påstand. Den er ikke lidet underbygget. Jeg vil bede dem, der måtte tvivle derpå, om at læse Hillerødrapporten, som er udkommet i maj 1967. Der vil man finde al ønskelig underbygning. Spørgsmålet er, om ikke tjenesten simpelt hen er dårlig, fordi vi har den lange tjenestetid.

Der er igen talt om de kommunale brand-

korps' og de private redningstjenesters for-træffelighed. Jeg vil da godt sige her, at det kan da vist ikke nægtes, at jo større beredskab, man har på redningstjenesteområdet, jo større sikkerhed har befolkningen, der skal reddes.

Til spørgsmålet om civilforsvaret som en halvmilitær organisation vil jeg gerne sige, at hvis civilforsvaret bevogter en kaserne, så skulle jeg kende meget lidt til militær tankegang, hvis ikke en eventuel ond fjende, når han mødte civilforsvaret som bevogtningssmandskab, ville sørge for at få det nedlagt, og i fremtiden, når man stødte på civilforsvar under de kamphandlinger, som måtte følge, ville han vel sikre sig over for et sådant civilforsvar, som han først en gang havde mødt som tjenende det danske militær. Og jeg vil da gerne sige til hr. Amtoft, at det er min opfattelse, at det danske civilforsvar i allerhøjeste grad har noget med forsvaret at gøre.

Hvilke kriterier skal vi lægge til grund, når de kvinder, som skal udtages til katastrofeværnstjeneste, skulle vælges, spørger hr. Kjær Rasmussen mig. Hr. Kjær Rasmussen er sikkert helt klar over, når han spørger, at han selvfølgelig ikke får svar i dag. Det kan ikke være en folketingsmands opgave, når han fremsætter et forslag til beslutning, at være parat med kriterier for indkaldelse. Det kan ikke være rigtigt, at hr. Kjær Rasmussen virkelig venter et svar. Endvidere — bortset fra den sympati, som hr. Kjær Rasmussen udviste over for forslaget, en sympati, som jeg takker for — frygter hr. Kjær Rasmussen vrøvl med NATO. Det vrøvl tager i hvert fald SF gerne. Vi er ikke spor nervøse for at tage en lille diskussion med NATO om, hvorvidt vi har ret til at nedlægge vort civilforsvar eller ej.

Til slut: udgangen på debatten her synes at vise, at der ikke kan fremføres argumen-ter, der for alvor gennemhuller påstanden om, at dansk redningsvæsen af i dag er et underligt rodsammen. Det må være beret-tiget at sige, at forslagsstillerne kan for-

[Kurt Brauer.]

vente opbakning bag tanken om at rationalisere og koordinere, og jeg forstår, at man allerede fra ministerens side er inde på sådanne tanker. Der er heller ikke her i debatten fremkommet argumenter, der virkelig forklarer misforholdet mellem de i tjenestetiden indlærte færdigheder og tjenestetidens længde, og der er heller ikke fremkommet argumenter, der kan undskylde dette misforhold. Jeg ser frem til et udvalgsarbejde, som tilbundsgående kan ændre de nuværende tilstande, hvor man skal være inde i 3-4 gange så lang tid som nødvendigt.

Kjær Rasmussen: Hr. Kurt Brauer lød lidt forarget, fordi jeg spurgte om kriterierne for udvælgelsen af kvinder til dette korps. Jeg kan nu ikke se, der er nogen grund til forargelsen. Det var et spørgsmål simpelt hen, og det må jo formodes, når man kommer her og fremsætter et forslag, at man også har gjort sig nogle tanker om, hvad man egentlig vil opnå med det, man foreslår. Vi kan måske vente et forslag fra SF vedrørende kvindelig værnepligt? Er det sådan noget, man kan vente sig? Jeg kan ikke se, det skulle være særlig forbryderisk at spørge om det.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Kurt Brauer): Hr. Kjær Rasmussen kan være rolig, jeg betragter ham ikke som nogen forbryder, fordi han spurgte, men jeg tror, at hr. Kjær Rasmussen, da han spurgte, var klar over, at jeg ikke stod med et færdigt forslag til, hvilke kriterier man skulle anvende ved udvælgelsen af kvinderne, og det syntes jeg godt jeg havde lov til at sige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om ejerlejligheder [af Kai Moltke m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 90) findes i tillæg A. sp. 2145, fremsættelsen i tidenden sp. 1099).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Boligministeren (Hastrup): Det lovforslag, som her foreligger om at ændre loven om ejerlejligheder, har jo navnlig to formål, nemlig for det første at begrænse lovens anvendelsesområde, så den kun kommer til at gælde det nyeste byggeri, og dernæst at tilvejebringe en indberetningspligt til boligministeriet og kommunerne om salg og prioritering af ejerlejligheder. Efter bemærkningerne er formålet med forslaget at hindre en tiltagende spekulation i opdelingen i ejerlejligheder i stadig større dele af den ældre boligmasse.

Navnlig den første af de to her nævnte ændringer i den bestående lovgivning er meget vidtgående. Hvis den gennemførtes, ville det nemlig være ensbetydende med, at loven om ejerlejligheder delvis blev sat ud af kraft. Denne lov er jo en forholdsvis ny lov. Det er kun knap 2 år siden, den blev vedtaget, og det må yderligere tages i betragtning, at der hengik en vis tid, inden loven kunne begynde at få praktiske virkninger. Det erfaringsmateriale, der står til rådighed, er derfor overordentlig spinkelt. Efter oplysninger, der foreligger for boligministeriet, er af 250.000 lejligheder i København 1.500 udstykket for nærværende og yderligere 1.500 under udstykning, det vil altså sige knap 1½ pct. af den samlede lejlighedsmasse.

I aviserne har været omtalt enkelte opdelinger, hvor fortjenesten efter omtalen at dømme har været betydelig, men der foreligger intet, som godtgør, at der i al almindelighed skulle være tale om en urimelig prisdannelse. Lejernes Landsforbund har rettet en henvendelse til boligministeriet og opfordret ministeriet til at undersøge, hvordan ejerlejlighedsloven virker i hovedstadsområdet, og denne henvendelse vil blive taget til følge. Boligministeriet forbereder for tiden en sådan undersøgelse.

Jeg vil dog gerne sige, at enkelte mindre